

МИНИСТЕРСТВО НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО

София 1202 ул. "Св. Св. Кирил и Методий" 17-19, централа 94-059, факс 987-2517

Изх. № 11.02.201/04.06.03

Handwritten notes and signatures:
K
Kе
no рашого
B.06.03
до
KОНСТИТУЦИОНЕН СЪД
за

КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ

от Валентин Церовски – министър на регионалното развитие и благоустройството

По конституционно дело № 12/2003г.

за установяване противоконституционност на чл.1, ал. 1 от Закона за държавните такси в частта, с която на Министерския съвет е делегирано правомощие да одобрява тарифи, с които да определя размера на държавните такси и чл.8, ал.2 от Закона за кадастъра и имотния регистър

Уважаеми господин председател,

Уважаеми госпожи и господа конституционни съдии,

С определение от 20 май 2003г. Конституционният съд е допуснал за разглеждане по същество искането на петчленен състав на Върховния административен съд на Република България за установяване противоконституционност на чл.1, ал. 1 от Закона за държавните такси в частта, с която на Министерския съвет е делегирано правомощие да одобрява тарифи, с които да определя размера на държавните такси и на чл.8, ал.2 от Закона за кадастъра и имотния регистър. Министърът на регионалното развитие и благоустройството е конституиран като заинтересована страна.

В искането на петчлениния състав на Върховния административен съд, както и в жалбата на община Перник, повод за настоящото дело, се сочи, че разпоредбата на чл.1, ал.1 от Закона за държавните такси противоречи на чл.60, ал.1 от Конституцията на Република България.

Съгласно чл.60 от Конституцията, гражданите са длъжни да плащат данъци и такси, установени със закон. В чл.84, т.3 от същия акт е предвидено изключителното правомощие на Народното събрание да установява данъците и да определя техния размер. Видно от посочените разпоредби, установяването и определянето на размера на тези вземания са различни правомощия. Конституцията на Република България овластява Народното събрание да установява и определя размера само на данъците, но не предвижда същите правомощия относно определяне размера на таксите.

Това не е случаен пропуск на Конституцията и посочените текстове не могат да бъдат тълкувани разширително. Не споделяме виждането на искателите, че в Конституцията законодателят не е прецизен във формулирането на режимите на данъците и таксите и всъщност е искал да ги уеднакви. Данъците и таксите са различни по вид вземания и имат различна правна природа. За разлика от данъчните задължения, таксите имат възмезден характер – създава се задължение за субекта, срещу което държавата престира услуга, дейност, документ. Различният им характер обуславя и диференциацията в начина на регламентиране. Данъците са задължение, което изхожда от публичноправното съществуване на държавата и законодателната целесъобразност и справедливост изисква в закон да бъдат и “установени” и “определени по размер”. Таксите, като цена за услуга, е достатъчно да бъдат единствено **установени** със закон и това изискване е изпълнено с изброяването на дейностите, правното основание за събирането и органите, които имат правомощия в тази сфера.

Дейностите, за които се събират таксите, определени в Раздел IV, V и VI от Тарифа № 14 за таксите, които се събират в системата на Министерството на регионалното развитие и благоустройството и от областните управители, одобрена с Постановление на Министерския съвет № 175 от 5.08.1998 г., обн., ДВ, бр. 94 от 12.08.1998 г., са подробно регламентирани в закон, както следва:

I. В Закона за устройство на територията:

- чл. 143, ал. 4 - за изброените услуги;
- чл. 178, ал. 6 - свързани с разрешение за ползване;
- чл. 224, ал. 5 – отнасящи се до продължаване на спрян незаконен строеж;
- чл. 226, ал. 6 - за проект за снемане за узаконяване на незаконен строеж;
- §3 от допълнителните разпоредби – за съгласуване на инвестиционни проекти, издаване разрешение за строеж, определяне на строителна линия и ниво, за издаване на различни видове актове.

II. В Закона за техническите изисквания към продуктите:

- чл.17– за издаване разрешения за оценяване на съответствието на продуктите със съществените изисквания.

III. В Закона за кадастъра и имотния регистър – Раздел VI

- чл. 8, ал. 2 – за нанасяне в кадастъра и вписване в имотния регистър и за справки и услуги.

Считаме за необосновано прилагането по аналогия на чл.84 т.3 от Конституцията. Аргументи в полза на горепосоченото разграничение в режима на установяването на данъчните задължения и на таксите срещаме и в практиката на Конституционния съд. В мотивите към Решение № 2 от 18.01.2001 г. на Конституционния съд на Република България по к.д.№ 10/2000 г. е застъпено следното становище: “Единствената възможност за налагане на имуществено /финансово/ задължение в полза на държавния бюджет е посочена в чл. 60, ал.1 от Конституцията – плащане на данъци. Уредбата има ограничителен и изчерпателен характер ... разбира се, държавният бюджет има и други източници – държавни такси, съдебни такси , но те имат вторичен, производен характер.”

Цитираното от Върховния административен съд Решение № 9 от 20.06.1996 г. на Конституционния съд на Република България по к.д. № 9/1996 г., разглеждано в своята цялост, застъпва идеята за законоустановяване размера единствено на данъците. В цитираното решение не се посочва, че определяне размера на таксите трябва да бъде извършено със закон и не се счита за изключена възможността това да стане с подзаконов акт. Съдът изрично посочва, че няма конституционна забрана “законодателят да определя такси и да предоставя събирането от органи на местното самоуправление, когато съответните извършват услуги – аргумент чл.60, ал. 1 и чл.141 от Конституцията”.

В подкрепа на изложеното е и Решение № 9 от 21.09.2000 г. на Конституционния съд на Република България по к.д.№ 6/2000 г. В цитираното решение Конституционният съд последователно сочи, че конституционната уредба предоставя на Народното събрание правото да установява данъците и таксите. Само за данъците изтъква изрично, че по отношение на тях “ изключителната компетентност на Народното събрание обхваща съгласно чл. 84, т. 3 от Конституцията и определянето на техния размер.”

Считаме, че поради изложените аргументи, разпоредбата на чл.1, ал. 1 от Закона за държавните такси и на чл. 8, ал. 2 от Закона за кадастъра и имотния регистър не противоречат на чл. 60, ал. 1 от Конституцията на Република България.

**МИНИСТЪР НА РЕГИОНАЛНОТО
РАЗВИТИЕ И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО**

.....

ВАЛЕНТИН ЦЕРОВСКИ

